

Jaar 2014
Afdeling 1
Nummer 623
Datum akkoord college van b&w van 16 september 2014
Publicatiedatum 19 september 2014

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer R.J. Groen van 12 juni 2014 inzake het kappen en herplanten van bomen.

Aan de gemeenteraad

Inleiding door vragensteller.

Op 11 juni 2014 stond er een artikel in De Telegraaf, getiteld: 'Bomen moeten het veld ruimen; Verplicht herplanten wordt nauwelijks nageleefd'. Het artikel in De Telegraaf constateert voorts dat sommige stadsdelen wel bijhouden hoeveel kapvergunningen worden afgegeven, maar niet in alle gevallen hoeveel bomen er worden gekapt. Het artikel werpt voorts de vraag op of er voldoende wordt 'gehandhaafd op het behoud van wortels als er nieuwe kabels en riolering aangelegd worden. Nog te vaak worden die wortels gewoon met een graafmachine gesloopt. Terwijl de boom een langere levensduur heeft als de wortels netjes en secuur, zoals ook verplicht is, worden doorgeknipt.'

In 2012 is in alle stadsdelen het bomenbeleidsplan vastgesteld, met kleine verschillen per stadsdeel. In dit bomenbeleidsplan is onder andere de herplantplicht opgenomen; voor zowel particulieren als de gemeente zelf geldt dat er bij kap altijd herplant wordt. Het toezicht op de herplantplicht is een taak van de stadsdelen, maar het is de taak van de gemeenteraad om te zorgen dat stadsdelen zich aan die overkoepelende Amsterdamse plicht houden. De fractie van GroenLinks begrijpt dat, zeker in stadsdelen met beperkte ruimte of een krappe stedenbouwkundige opzet, niet elke boom in alle gevallen één op één kan worden vervangen, maar vindt wel dat dit het uitgangspunt moet zijn. Ook wil de fractie van GroenLinks Amsterdam zeker weten dat de hoeveelheid (blad)groen in Amsterdam toeneemt. Dat betekent dat daar waar niet gekozen kan worden voor één op één vervanging, er in de zeer nabije omgeving wel wordt gekozen voor kwalitatief beter groen, met een groter groeipotentieel, een langer toekomstperspectief en dus (uiteindelijk) meer bladgroen dan de gekapte bomen die vervangen worden.

Gezien het vorenstaande heeft vragensteller op 12 juni 2014, namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen tot het college van burgemeester en wethouders gericht:

1. Kan het college toelichten in hoeverre de herplantplicht wordt nageleefd?

Antwoord:

Op dit moment is de Bomenverordening 2014 nog niet voor de hele stad, maar alleen voor de grootstedelijke projecten van kracht. Op grond van het overgangsrecht gelden nu ook nog de 7 bomenverordeningen van de bestuurscommissies.

De gedachte is om in het licht van het nieuwe bestuurlijk stelsel dat de afzonderlijke verordeningen (waaronder de bomenverordeningen) van de bestuurscommissies gebundeld per 1 januari 2015 worden ingetrokken en dat de centrale verordening dan voor de hele stad van kracht is. Dit geldt ook voor de centrale bomenverordening. De centrale bomenverordening bevat een zelfstandig artikel over de herplantplicht. Vanaf dat moment geldt deze herplantplicht voor de hele stad, waarbij de handhaving en het toezicht een verantwoordelijkheid is voor de bestuurscommissies en de Omgevingsdienst. Dat is ook het moment waarop met de bestuurscommissies en de Omgevingsdienst afspraken worden gemaakt hoe de handhaving en het toezicht op eenduidige wijze georganiseerd wordt.

Daarbij is de taakverdeling tussen de Omgevingsdienst en de bestuurscommissies tav toezicht en handhaving als volgt: De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied houdt toezicht op grootschalige stedelijke ontwikkelingsprojecten, waaronder de Zuidas, Science Park, het project A9/A2/A10 (Rijkswaterstaat), de Noord-Zuidlijn. De bestuurscommissies zien toe op de gemeentelijke bomen in stadsdeelprojecten en particuliere bomen.

De huidige situatie ten aanzien van de herplantplicht is als volgt:

Voor grootstedelijke projecten wordt de herplant van gemeentelijke bomen goed nageleefd. Zo zijn bijvoorbeeld de meeste vergunningen afgegeven voor de Zuidas. Vervanging van gekapte bomen is binnen de Zuidas zelf vaak niet mogelijk. De herplantplicht wordt doorgaans door middel van het compensatiefonds Zuidas afgehandeld. De praktijk is herplant waar mogelijk (van vergelijkbare dikte) en indien dat fysiek niet mogelijk is, monetaire waarde storten in het groeifonds groen, waarmee nieuwe bomen worden geplant. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied handhaaft strikt bij meldingen als niet aan de herplantplicht wordt voldaan.

Voor de controle op de herplant van particuliere gekapte bomen geldt dit niet altijd. Deze controle vindt bij enkele bestuurscommissies steekproefsgewijs plaats.

Hieronder geeft het college een overzicht van de situatie per bestuurscommissie.

Centrum. Het stadsdeel controleert vanwege capaciteitsgebrek niet op herplant bij particuliere kapaanvragen. Bomen die door het stadsdeel zelf worden gekapt, worden 1 op 1 herplant, tenzij dit tot toekomstige beheerproblemen leidt. Dit gaat bijvoorbeeld over zaailingen in straten en kademuren. Als die dikker zijn dan 10 cm is een kapvergunning nodig. Deze zaailingen moeten vanuit veiligheid (zicht op de weg) of om schade te voorkomen worden verwijderd en worden niet herplant.

Nieuw-West. Op dit moment gebeurt controle steekproefsgewijs, maar men streeft ernaar de controle uiteindelijk planmatig uit te voeren. Inmiddels is een overzicht gemaakt van de eerder opgelegde herplant en is een begin gemaakt met het planmatig controleren van de herplantplicht.

Oost. Tot nu heeft stadsdeel Oost geen controle op particuliere kapvergunningen uitgevoerd. De stedelijke bomenconsulent en Vergunningen en Handhaving hebben afgesproken gezamenlijk de handhaving ter hand te nemen door twee keer per jaar steekproefsgewijs controles uit te voeren naar de herplant bij particulieren. De herplant van gekapte 'gemeentelijke' bomen wordt uitgevoerd conform de genomen kapbesluiten.

Zuid. Sinds de fusie van de stadsdelen wordt niet gecontroleerd op de herplantplicht die het stadsdeel oplegt, tenzij gesignaleerd door een bewoner.

Zuidoost. Per geval wordt beoordeeld of herplant plaatsvindt. Overige bomen die via een stadsdeelproject worden gekapt, worden altijd herplant.

Noord. Uitgangspunt is 1 op 1 herplant, anders worden de bomen gekapitaliseerd en geld gestort in het herplantfonds van de bestuurscommissie.

West. Bij controle op de herplant bij particuliere aanvragen wordt alleen actie ondernomen op verzoek van omwonenden.

Kortom, de intentie is er. Herplant gebeurt vrijwel altijd bij gekapte gemeentelijke bomen, bij particuliere bomen wordt nog wel eens een uitzondering gemaakt. Controle op de herplantplicht gebeurt steekproefsgewijs of op verzoek van bewoners.

2. Kan het college toelichten of, waar en in welk soort gevallen wordt afgeweken van de herplantplicht?

Antwoord:

Ja er wordt in gevallen afgeweken van de herplantplicht. Herplant is momenteel niet eenduidig geregeld vanwege verschillen in de bomenverordeningen van de bestuurscommissies. Consequentie hiervan is dat per bestuurscommissie een eigen invulling van de herplantplicht plaatsvindt.

Zodra de huidige centraal stedelijke Bomenverordening voor de hele stad van kracht wordt, is er een eenduidig beleid voor de herplantplicht van bomen.

Bij de grootstedelijke projecten is tot op heden altijd een herplantplicht opgelegd, waarbij de gekapte bomen fysiek worden herplant met bomen van vergelijkbare dikte. Als een boom wordt gekapt met een maat die niet bij de kwekerij voorhanden is, wordt een herplant opgelegd met meerdere kleine bomen conform een staffel.

Bij de bestuurscommissies wordt soms afgeweken van de herplantplicht.

In principe herplant 1 op 1, tenzij zwaarwegende argumenten zijn. De meest voorkomende zwaarder wegende grond betreft de volgende situaties.

- Als het niet mogelijk is een boom ter plekke te vervangen wordt een andere geschikte locatie gezocht, maar dit is bijvoorbeeld in sterk verdichte gebieden zoals het centrum geen gemakkelijke opgave. Zo wordt bijvoorbeeld conform het bomenbeleidsplan van stadsdeel Centrum in de uitvoering gestreefd naar herplant in de maatvoering 50/60 (zwaar formaat bomen). Het is echter niet altijd mogelijk bomen te vervangen door exemplaren van vergelijkbare dikte. Dit hangt af van het leverbare aanbod van Nederlandse kwekerijen.

- Bij het bepalen van een herplantplicht in een particuliere tuin is de oppervlakte van de tuin bepalend. In de tuin moet voldoende ruimte zijn om de nieuwe boom zonder overlast tot volle wasdom te laten uitgroeien. Dit geldt bijvoorbeeld voor Nieuw-West, West.
 - In de openbare ruimte wordt gekeken of in de nieuwe situatie voldoende ruimte aanwezig is voor de nieuwe bomen. Bomen moeten voldoende ruimte hebben om zonder problemen volwaardig uit te groeien. Waar bomen te dicht bijeen stonden, worden in de nieuwe situatie bomen verder uit elkaar terug geplant en in een lager aantal.
 - Indien bomen in een groepsverband staan, met name bosplantsoen. Naast de aangeplante bomen treedt hier vaak wildgroei en natuurlijke verjonging (zaailingen) op. Bij het uitgroeien van een groepsgewijze aanplant profiteren de dominante bomen van de vrijkomende groeiruimte. Herplant is dan niet in het belang van de totale groenwaarde.
 - In gevallen waarin de particuliere boomeigenaar niet zelf kan herplanten, maar bijvoorbeeld de groencompensatie op andermans grondgebied (lees openbaar terrein) wil uitvoeren of financieel wil afkopen. Hierbij is financiële compensatie te prefereren.
3. Zijn de teruggeplaatste bomen zoveel als mogelijk van vergelijkbare grootte als de verwijderde bomen?

Antwoord:

Ja, voor de grootstedelijke projecten geldt het uitgangspunt dat gekapte bomen worden vervangen door exemplaren van vergelijkbare dikte. Als herplant niet tot de mogelijkheden behoort, wordt de geldwaarde (monetaire waarde) van de houtopstand door een erkende boomtaxateur vastgesteld. De monetaire waarde wordt gestort in het herplantfonds van de gemeente, dat weer wordt gebruikt voor het planten van nieuwe bomen.

Voor de bestuurscommissies is het verschillend, afhankelijk van de eigen bomenverordening per bestuurscommissie. Het 1 op 1 principe geldt wel voor alle bestuurscommissies, tenzij het situaties betreft zoals bij de beantwoording op vraag 2 is geschetst.

4. Daar waar dit niet kan, kan het college toelichten of dan in ieder geval zorg wordt gedragen voor het terugplaatsen van zo oud – groot – mogelijke bomen?

Antwoord:

Voor de grootstedelijke projecten geldt het uitgangspunt dat gekapte bomen worden vervangen door exemplaren van vergelijkbare dikte. Als een boom wordt gekapt met een maat die niet bij de kwekerij voorhanden is, wordt een herplant opgelegd met meerdere kleine bomen conform een staffel. Wanneer de centraal stedelijke bomenverordening voor gehele stad gaat gelden, wordt dit ook uitgangspunt voor de bestuurscommissies.

5. Zo nee, zou het college kunnen toelichten waarom dit niet gebeurt?

Antwoord:

Zie de beantwoording van de vragen 2 en 4.

6. Indien het antwoord op vraag 4 nee is, kan het college toelichten of, en op welke termijn, zij bereid is in overleg met stadsdelen hiertoe over te gaan? Zo nee, kan het college toelichten waarom niet?

Antwoord:

Zoals eerder vermeld in antwoord bij vraag 1 is op dit moment voor de grootstedelijke gebieden de bomenverordening 2014 van kracht en gelden op grond van het overgangsrecht voor de bestuurscommissies de 7 bomenverordeningen van de bestuurscommissies. Bij het opstellen van de centraal stedelijke bomenverordening 2014 is intensief overleg gevoerd met de stadsdelen.

Per 1 januari 2015 gaat de centrale bomenverordening voor de hele stad gelden inclusief de herplantplichtregeling zoals nu al het geval is in de grootstedelijke projecten. Hierbij zal ons college in overleg gaan met de bestuurscommissies en omgevingsdienst over de toepassing van de stedelijke verordening in de praktijk en de organisatie van toezicht en handhaving.

7. Kan het college aangeven hoe bomen kunnen worden herplant als niet wordt bijgehouden hoeveel bomen er gekapt worden, maar uitsluitend hoeveel kapvergunningen er zijn afgegeven?

Antwoord:

Bij elke kapvergunning staat precies omschreven hoeveel bomen maximaal mogen worden gekapt. Zowel het aantal kapvergunningen als het aantal gekapte bomen is inzichtelijk te maken. Ook wordt per kapvergunning aangegeven welke herplant wordt opgelegd en onder welke voorwaarden. Vervolgens dient de aanvrager van de kapvergunning aan te geven of alle bomen uit de vergunning ook daadwerkelijk gekapt zijn en of aan herplantplicht is voldaan.

8. Hebben de stadsdelen voldoende mogelijkheden om toezicht te houden op het behoud van wortels als er in de grond gewerkt wordt?

Antwoord:

Ja, de bestuurscommissies hebben voldoende mogelijkheden om boomwortels te sparen bij werkzaamheden. Bij elke graafvergunning (Amsterdamse Verordening 'Werken in de Openbare Ruimte', kortweg WIOR) kan een bestuurscommissie eisen stellen aan de werkzaamheden en een alternatief tracé aangeven om wortels te ontzien.

Daarnaast is een handboek beschikbaar met beschermende maatregelen voor de bomen. Dit handboek is in de Amsterdamse Verordening een verplichte leidraad voor werken in Amsterdam.

In de praktijk is een belangrijk aandachtspunt dat de route die een WIOR-aanvraag binnen de bestuurscommissies doorloopt niet altijd de boomdeskundige van de bestuurscommissie passeert, zodat de consequentie van graafwerkzaamheden niet altijd worden gesignaleerd. In het overleg met de bestuurscommissies over de centraal stedelijke bomenverordening per 2015 wordt het goed betrekken van de boomdeskundige en dit verankeren in de werkprocessen meegenomen.

9. Wat doet het college om erop toe te zien dat alle beschermde bomen, die nu op verschillende lijsten staan, 1-op-1 en op tijd worden overgenomen in de stadsbrede verordening?

Antwoord:

Momenteel zijn de verschillende lijsten met monumentale bomen van de bestuurscommissies samengevoegd in een database. De komende maanden zal met de bestuurscommissies worden overlegd hoe per 1 januari 2015 dezelfde criteria conform de centraal stedelijke verordening worden toegepast en hoe en door wie de lijst actueel wordt gehouden.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester